

Свыше 60% шахт имеют мощность до 600 тыс.т угля на год, в частности 23% – меньше 300 тыс.т на год. Только 20% шахт имеют производственную мощность свыше 900 тыс.т, что удовлетворяет современным нормам;

– Низкая мощность пластов. На 85% шахт в Украине разрабатывают пласты со средней мощностью до 1,2 м, в частности на 32% шахт – мощностью 0,8 и меньше. Ни одна из больших угледобывающих стран мира при подземной добыче не разрабатывает пласты малой мощности (кроме небольшого количества шахт в России). Как правило, мощность пластов, которые разрабатываются в европейских странах и России, превышает 1,5м и достигает 2,5м-4,0м; в США – 2,0м-2,2м; в Китае – до 3,5 м и больше; в Австралии и ЮАР – 2-3 м.

Выводы. Оздоровительными мерами по дальнейшему развитию угольной промышленности должны быть:

1. Преобразования материально-технической базы;
2. Создание конкурентной рыночной среды и в приватизированном, и в государственном секторах отрасли с использованием государственных регуляторов.
3. Совершенствование рынка сбыта и ценообразования угольной продукции.
4. Частичное изъятие и целевое использование дифференциального рентного дохода высокорентабельных по объективным условиям угледобывающих предприятий.
5. Обеспечение инновационного развития угольной промышленности, ослабление финансовой зависимости от государства, снижение нагрузки на государственный бюджет.
6. Создание и внедрение новых средств и технологий угледобычи.
7. Осуществление совершенствования организационной структуры управления.

Библиографический список

1. Вугільна промисловість України.– К.: Мін. статистики України, 2006.– 201с.
2. **Ляшенко О.Ф.** Системний підхід до прогнозування розвитку вугільної промисловості // Уголь Украины.– К.: Техніка.– № 7, 2005.– С. 7-10.
3. **Ляшенко О.Ф., Кулик М.Н.** Першочергові заходи з оздоровлення вугільної промисловості//Уголь Украины.– К.: Техніка.– № 1, 2006.– С. 6-9.

ШРАМКО А.І., ст.гр.ЕГП-08с

Навч.керівн.: Кучер А.Т., проф.

Донецький національний технічний університет,
м. Донецьк

РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЗІ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ВУГЛЕДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Рассмотреть основные факторы влияющие на себестоимость продукции, виды затрат и основные меры по снижению себестоимости продукции угледобывающего предприятия.

Актуальність. В умовах ринкової економіки процес формування собівартості продукції важко переоцінити. Собівартість продукції є узагальнюючим показником роботи підприємства, у якому знаходять висвітлення всі сторони виробничої, господарської і фінансової діяльності підприємства - рівень механізації, автоматизації виробництва й продуктивності праці, використання основних і оборотних фондів, організація виробництва і праці, умови забезпечення й збуту.

Мета дослідження: теоретичне обґрунтування і аналіз існуючих заходів зі

зниження собівартості продукції вугледобувного підприємства.

Собівартість має велике значення в здійсненні госпрозрахунку на підприємствах вугільної промисловості, тому що цей показник поєднує всі витрати госпрозрахункових підрозділів шахти, розрізу, збагачувальної фабрики. Одержання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія трудових, матеріальних і фінансових ресурсів залежать від того, як вирішує підприємство питання зниження собівартості продукції. За допомогою показника собівартості керівництво підприємства здійснює поточний і місячний контроль за витратою фонду оплати праці й матеріальних ресурсів. Крім того, собівартість продукції є основною частиною ціни на вироблену продукцію. Це означає, що рівень і динаміка цін на продукцію вугільної промисловості при існуючих умовах визначаються рівнем і динамікою собівартості. Тому зниження собівартості на вугілля є реальною базою зниження цін, що в остаточному підсумку рівнозначно підвищенню заробітної плати працюючих. Собівартість продукції можна визначити як виражені в грошовій формі поточні витрати ресурсів підприємства на її виробництво і збут.

Згідно стандарту в собівартість продукції включаються наступні види витрат:

- пов'язані з підготовкою, освоєнням, обслуговуванням і безпосередньо з виробництвом і збутом продукції;
- пов'язані з використанням природних ресурсів;
- некапітального характеру по вдосконалюванню технології й організації виробництва, поліпшенню якості, підвищенню рівня конкурентноздатності продукції;
- пов'язані зі змістом і експлуатацією фондів природоохоронного призначення (очисних споруджень, фільтрів й інших);
- пов'язані з керуванням виробництвом, з підготовкою і перепідготовкою кадрів; набором робочої сили;
- по оплаті щорічних відпусток, компенсації за невикористану відпустку, оплаті праці працівників молодше 18 років, оплаті перерв у роботі матерів для годівлі дитини;
- на державне соціальне страхування, пенсійне забезпечення, обов'язкове страхування майна підприємства;
- на сплату відсотків за короточасні позички банків;
- на повне відновлення основних фондів у вигляді амортизаційних відрахувань;
- збори й інші обов'язкові відрахування;
- інші витрати.

Собівартість продукції в гірничій промисловості складається з витрат, на:

- геологорозвідувальні роботи, виконувані самим підприємством або з його доручення спеціалізованими організаціями;
- проведення підготовчих експлуатаційних виробок, необхідних для постійного відтворення фронту очисних робіт при підземному способі видобутку корисних копалин і на проведення розкривних робіт при відкритому способі розробці родовищ;
- видобуток корисних копалин при даній технології, організації й керуванні виробництвом;
- відрахування на соціальне страхування;
- заходи щодо охорони праці, техніки, безпеки і гірничорятувальних роботах;
- придбання і експлуатацію встаткування та інших груп основних фондів;
- освоєння нових машин, агрегатів і технологічних процесів;
- відтворення і капітальний ремонт основних фондів у формі амортизаційних відрахувань;

- збут продукції;
- приведення земель після завершення розробок корисних копалин у стан, придатний для господарського використання (рекультивация й ін.);
- витрати непродуктивного характеру (надбавки до тарифів за електроенергію, витрати від псування матеріалів, втрати готової продукції при зберіганні, втрати від простоїв, витрати пов'язані з відшкодуванням збитку особам у результаті виробничих травм і т.ін.).

Шляхи зниження собівартості в кожній галузі промисловості залежать від структури виробничих витрат. Залежно від частки кожного елемента витрат у загальній собівартості розрізняють трудомісткі, енергоємні й інші виробництва.

Підприємства вугільної промисловості відносять до числа найбільш трудомістких, тому що при видобутку вугілля підземним способом у собівартості продукції витрати живої праці (заробітна плата з нарахуваннями) становлять близько 50 % загальних витрат на виробництво. На вугільних шахтах на співвідношення витрат у собівартості (по елементах) впливають гірничо-геологічні умови, технічна оснащеність і технологія видобутку вугілля.

Можна виділити наступні основні напрямки зниження собівартості продукції промислового підприємства:

1. Підвищення технічного рівня виробництва. Це впровадження нової, прогресивної технології, механізація й автоматизація виробничих процесів; поліпшення використання й застосування нових видів сировини й матеріалів; зміна конструкції і технічних характеристик виробів; інші фактори, що підвищують технічний рівень виробництва. Зменшуються витрати і у результаті комплексного використання сировини, застосування економічних замінників, повного використання відходів у виробництві. Великий резерв таїть у собі і удосконалювання продукції, зниження її матеріалоемності й трудомісткості, зниження ваги машин і устаткування, зменшення габаритних розмірів і т.ін.

2. Удосконалювання організації виробництва й праці. Зниження собівартості може відбутися в результаті змін в організації виробництва, при розвитку спеціалізації виробництва; удосконалювання керування виробництвом і скорочення витрат на нього; поліпшення використання основних фондів; поліпшення матеріально-технічного постачання; скорочення транспортних витрат; інших факторів, що підвищують рівень організації виробництва.

Серйозним резервом зниження собівартості продукції є розширення спеціалізації і кооперування. На спеціалізованих підприємствах з поточним виробництвом собівартість продукції значно нижче, ніж на підприємствах, що виробляють цю ж продукцію в невеликих кількостях.

Значне зменшення витрат живої праці може відбутися при скороченні витрат робочого часу, зменшенні числа робітників, що не виконують норм виробітку. Додаткова економія виникає при удосконалюванні структури керування підприємством в цілому. Вона виражається в скороченні витрат на керування і в економії заробітної плати й нарахувань на неї у зв'язку з вивільненням управлінського персоналу.

Удосконалювання матеріально-технічного постачання і використання матеріальних ресурсів знаходить висвітлення в зменшенні норм витрати сировини й матеріалів, зниженні їхньої собівартості за рахунок зменшення заготівельно-складських витрат. Транспортні витрати скорочуються в результаті зменшення витрат на доставку сировини й матеріалів, на транспортування готової продукції.

Певні резерви зниження собівартості закладені в усуненні або скороченні витрат, які не є необхідними при нормальній організації виробничого процесу (наднормативна витрата сировини, матеріалів, палива, енергії, доплати робітникам за

відступ від нормальних умов праці й понаднормові роботи, платежі по регресних позовах і т.ін). Усунення цих втрат є істотним резервом зниження собівартості продукції.

Наступний фактор, що впливає на собівартість продукції - це продуктивність праці. При цьому необхідно враховувати, що зниження собівартості продукції багато в чому визначається правильним співвідношенням темпів росту продуктивності праці відносно темпів росту заробітної плати. Ріст продуктивності праці повинен випереджати зростання заробітної плати, забезпечуючи тим самим зниження собівартості продукції.

3. Зміна обсягу й структури продукції може привести до відносного зменшення умовно-постійних витрат (крім амортизації), амортизаційних відрахувань, зміни номенклатури і асортиментів продукції, підвищенню її якості. Зі збільшенням обсягу виробництва об'єм умовно-постійних витрат на одиницю продукції зменшується, що приводить до зниження її собівартості.

Зміна номенклатури і асортименту виробленої продукції є одним з важливих факторів, що впливають на рівень витрат на виробництво. При різній рентабельності окремих виробів (стосовно собівартості) зрушення в складі продукції, пов'язані з удосконалюванням її структури й підвищенням ефективності виробництва, можуть призводити і до зменшення або збільшення витрат на виробництво.

4. Поліпшення використання природних ресурсів. Тут ураховується: зміна складу і якості сировини; зміна продуктивності родовищ, обсягів підготовчих робіт при видобутку, способів видобутку природної сировини; зміна інших природних умов.

5. Галузеві та інші фактори: введення і освоєння нових цехів, виробничих одиниць і виробництв, підготовка й освоєння виробництва в діючих об'єднаннях і на підприємствах; інші фактори.

Якщо зміни величини витрат в аналізований період не знайшли відбиття у вищевикладених факторах, то їх відносять до інших. Наприклад, зміна розмірів або припинення різного роду обов'язкових платежів, зміна величини витрат, що включають у собівартість продукції і т.ін..

Висновки. Все це розглянуто на прикладі конкретного підприємства Відокремлений підрозділ ш/у ім. В.М. Бажанова ДП Макіїввугілля. На основі аналізу його річного звіту за 2008 рік нами запропоновані наступні заходи зі зниження собівартості видобутку вугілля.

1. Замінити устаткування з високим ступенем зношування, що різко скоротить витрати на запасні частини ,мастильні матеріали;
2. Збільшення обсягу видобутку вугілля, що є одним з основних факторів зниження собівартості продукції;
3. На шахті вже застосовується повторне використання матеріалів при проведенні гірничих виробок, але потрібен контроль за витратою електроенергії, тобто потрібно встановити лічильники на всіх об'єктах, що дасть позитивні результати і призведена до зниження собівартості;
4. Введення твердого контролю по статтях собівартості "послуги залізнично-дорожного транспорту" і "послуги зі збагачення вугілля", які постійно зростають, у той час же ціна на вугілля визначається по встановленому прейскуранту;
5. Розширення інформаційного забезпечення враховування впливу зовнішнього середовища і зовнішніх факторів на виробництво;
6. Здійснення повної будівельної готовності по реконструкції шахти, тобто введення об'єктів в експлуатацію, тому що незавершене будівництво по відкритих об'єктах капітального будівництва збільшується з кожним роком.

Таким чином у вугільній промисловості показник собівартості видобутку однієї

тонни вугілля служить не тільки для оцінки в грошовій формі поточних витрат підприємства на виробництво і збут, але і є складовою частиною прогнозування промислового виробництва, являючи собою систему техніко-економічних розрахунків, а також є одним з важелів економічного керування виробництвом.

Бібліографічний список

1. Основные направления снижения себестоимости добычи угля в рыночных условиях / **В.Ю.Звенячкина** // Наукові праці Донецького національного технічного університету/ Редкол.:І.Б.Швець(голов. Ред.) та ін.- Донецьк, 2004.-С.198-206.
2. Экономика горной промышленности: Учебник для вузов/ **Я.В. Моссаковский, М.А. Ревазов, Ю.А.Маляров и, др.** – М: Недра, 1988. с367.
3. Економіка промислового підприємства: навч.посібник / За ред. **Ф.І.Євдокимова, Т.Б. Надтоки.** – Донецьк: «Новый мир», 2003.-358 с.
4. Проблемы формирования производственной себестоимости готовой продукции/ **А.В. Тихоновская, А.А. Чабанова** // Бухгалтерський облік та фінансова звітність підприємства: сучасні проблеми, 11-12 квіт. 2004р./Донец.нац.техн.ун-т, Фак.економіки та менеджмента. – Т.1.- 2004.-С.64-67.
5. Годовой отчет обособленного подразделения ГП «Макеевуголь» «Шахтоуправление им. В.М. Бажанова»

БУРДОВА А.В., ст.гр. 104-г
 Науч. руков.: Лысенко М.А., к.е.н., доц.
 Донецький національний університет,
 г.Донецк

НАЛОГОВЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ЗА ПРОЦЕССОМ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ РАСЧЕТОВ ПРЕДПРИЯТИЙ С БЮДЖЕТНОЙ СИСТЕМОЙ ГОСУДАРСТВА

Рассмотрены теоретические основы государственного и корпоративного налогового менеджмента, определены основные составляющие корпоративного налогового менеджмента, выявлены механизмы взаимодействия системы государственного и корпоративного налогового менеджмента

Актуальность. Среди многочисленных проблем, которые встали перед Украиной в период экономического кризиса, сопровождающегося практически во всех сферах социально-экономической жизни государства, ведущее место занимает проблема формирования эффективного налогового менеджмента, проведение которого должно осуществляться путем изучения, анализа и творческого осмысления накопленного в мире опыта в сфере налогообложения. Организация системы налогового менеджмента на макро-уровне оказывает непосредственное влияние на процесс построения систем управления налогами на уровне отдельных предприятий. На сегодняшний день, сложилась ситуация, когда большинство предприятий Украины работают на грани банкротства: если в 2002 г. количество убыточных предприятий было 37%, то уже в 2008 эта цифра составила более 66%, что еще более усугубляет сложившуюся экономическую ситуацию и как результат - бюджет недополучает миллионы гривен, т.к. именно налоговые поступления занимают более 70% доходов Консолидированного бюджета Украины. [1] Реалии украинской экономики свидетельствуют о: несбалансированности государственных и местных бюджетов, наличии взаимной налоговой задолженности, тенденции роста налоговых